

REFORMÁTUS KÁNTOR

— Szerkeszti: Bódiss Tamás és Dávid István —

Fekete Károly előadása a Generális Konventen

2008. június 18–20. között Pápan tanácskozott a kárpát-medencei magyar református egyházakat összefogó Generális Konvent. A harmadik napon a közös istentiszteleti rend alapelveiről tanácskoztak. *Fekete Károly* debreceni teológiai tanár, a GK Liturgiai Bizottságának tagja hangsúlyozta: a cél nem egy egységes liturgiai forma bevezetése, hanem az istentisztelettel kapcsolatos alapelvek megfogalmazása és egy istentiszteleti példatár megalkotása. A *Confessio* egyházi folyóirat 2008. évi 2. száma is közzéteszi ezeket az előterjesztő által is ismertetett

alapelveket. A tanulmány szól a református istentisztelet sajátosságairól s tényezőiről, az igehirdetésről és a sákramentumokról, a gyülekezeti tagok részvételéről, a bűnvallás és a feloldozás szükségességéről, a hitvallásról, az adakozásról, az éneklésről és a hirdetésről. A javaslat lehetőséget ad a gyülekezeteknek és lelkipásztoroknak arra, hogy ne saját ötleteik szerint kísérletezzenek új liturgiai formák bevezetésével, hanem átgondolt, tiszta kutatási háttérrel rendelkező koncepció alapján vezessenek be valami újat.

Egyházzene az V. Református Zenei Fesztiválon

2008-ban ötödször volt *Református Zenei Fesztivál*. Legfontosabb eseménye az énekeskönyvi énekekből szerkesztett hangverseny volt június 29-én a Művészetek Palotájában 13 gyülekezeti és iskolai énekkar, a *Cantores Ecclesiae Rézfúvós Együttes*, *Écsi Gyöngyi* népdalénekes, valamint *Kémenczy Antal* orgonaművész közreműködésével. A 2002-ben a Zeneakadémián szervezett első *Református Énekek* hangverseny ugyanazt a szándékot és gondolatot hordozta és hordozza ma is: megőrizni, megmutatni református zenei, kultúránkat a jelennek és a koncertekről készült CD lemez révén az utóknak. A hangversenyterem kitűnő orgonáján a zsolnárok és dicséretnek nemcsak méltó kíséretet adtak a kórusok és a közönség közös énekléséhez, de a fiatal orgonaművész az írott és improvizált korálfeldolgozások széles skáláját mutatta be a hangszeren. Az énekek 1–1 versszaka vagy (korálmotettaként) egy teljes ének C. Goudimel, J. H. Schein, J. S. Bach, Csomasz Tóth Kálmán és Máté János feldolgozásában gazdagította a zenei programot.

Június 6–7–8-án utcai rendezvények voltak az immár elmaradhatatlan, péntek esti énekes utcai felvonulással, ahol rézfúvós kvartett vezette a Ráday utcán a Kálvin téri templom felé haladó, több száz fős tömeg énekét.

Szombaton a Józsefvárosi Református Templomban kántortalálkozó volt. Délelőtt beszámoló, előadások hangzottak el: Kecskemétről *Mikesi Tibor* (Egy kántorcsalád élete), Fótról *Németh Pál* (Ifjak éneke a gyülekezetben), Sárbogárdról *Jákob Zoltán* (Gyülekezet és énekeskönyv), Tattáról *Molnár Péter* (Gyülekezet és énekkar), Pécsről *Szénási Jánosné* (Egyházmegyei kántorképzés), valamint Debrecenből *Karasszon Dezső* (Új korálkönyv készül) tartott előadást. Délután 3 órától az idén 60 éves Magyarországi Református Énekeskönyvre emlékező énekes-zenes délután keretében kórus- és orgonazenével szóla-
tak meg az énekeskönyv zsolnárai és dicséretei. A gyülekezeti énekkarok lehetőségeit szem előtt tartva a délután folyamán olyan darabok hangzottak el, melyeket bárki haszonnal építhet be saját gyülekezeti kórusa énekrepertoárjába,

illetve amelyekből mintát kaphat arra, hogyan építse be a többszólamú zenét szervezésben az istentisztelet és a gyülekezeti éneklés hagyományos keretébe.

Vasárnap a 200 éve született templomépítő Török Pál püspökre emlékezett a Kálvin téri gyülekezet délelőtt ünnepi, este 6 órakor pedig zsolnáros (vesperás) istentisztelettel.

Egyházzenei hangversenyek

A *Református Napok Dunántúl* (REND) 2008. június 20–22. között tartott rendezvényein belül, a szombati nap folyamán a komáromi Monostori Erőd Bástyaszínpadán az *egyházkerület énekkarai* mutatkoztak be. A nap reggel 9 órakor, *Gúthy László* felsőöri és *Gúthy Éva* dunaalmási lelkészek vezetésével, graduálénekléses reggeli áhítattal indult, majd délelőtt 11 órától a következő gyülekezetekből érkező

kórusok énekeltek: Komárom, Császár (férfikar), Naszály, Ete, Neszmély (férfikar és vegyeskar), Mezőszilas, Szombathely, Pápa, Esztergom (2 kórus), Mocsá, Kocs, Dég, Ajka, Zalaegerszeg, Kaposvár, Ságvár, Ács, Káloz, Bodajk, Tata, Nagyszalonta, Sopron, Magyarzecsőd, Székesfehérvár, Madar, Kaposfő, Kaposmérő, valamint az Őrségi Baráti Kör és a felvidéki Lux Aeterna énekkar.

Orgonás hírek

Új orgonával gazdagodott Miskolc. Az *avasi református műemléktemplomban* 2008. június 4-én szentelte fel az új hangversenyorgonát Csomós József püspök. A hangszer 60 millió forintból valósult meg, az összeget Miskolc városa biztosította. Az orgonát *Lehotka Gábor* tervezte, a *Váraai és fia* orgonaműhely építette, az orgona szekrénye *Rudolf Mihály* munkája. A 25 regiszteres hangszer mechanikus vezérlésű. A billentyűzeten az egész hangok grenade-fa borításúak, a félhangok ébenfából készültek akácfa betéttel, ami nemcsak a díszítést, hanem a kopásállóságot is biztosítja. Ilyen a pedálbillentyűzet is. A sípok anyaga tölgyfa, fenyőfa, és többféle ötvözetű ón, ólomötvözet.

Az orgona különlegessége, hogy míg az eredeti hangszer, az *Angster* gyár által készített neogótikus régi orgona a nyugati oldalon van, az új hangszer keleten, az apszis oldalán épült. A templomban az 1930-as években cserélték le az eredeti padozatot, amely festett, faragott volt, ennek stílusában tervezte *Rudolf Mihály* építész a hangszer bútorzatát. Az 1740–50-es években készült szőszékkoronához és a papi székhöz igazodó díszítés, festés még hiányzik a bútorzatról.

2007. november 11-én *Vásárosnaményban* ünnepi istentisztelet volt, amelyet az 1937-ben *Angster József* cége által készített orgona felújítása alkalmából tartottak. Az orgonát ere-

detileg kétmanuálosra tervezték a következő diszpozíció szerint:

I. manuál:		II. manuál:	
Quintatön	16'	Gedackt	8'
Principal	8'	Salicional	8'
Rohrflöte	8'	Principal	4'
Nachthorn	4'	Blockflöte	2'
Superoktav	2'	Cimbel 3x	1/3'
Mixtura 5x	1 1/3'		

Pedál:

Subbass	16'
Principalbass	8'
Spitzflöte	4'

Mindebből csupán az I. manuálhoz tartozó regiszterek, illetve a pedál Subbass 16 lett beépítve. A tervbe vett II. manuál nem készült el. Bár a gyülekezet tervbe vette a hiányzó regiszterek beépítését, most, az első ütemben csak a tisztítási-javítási munkákat végezte el 1 millió Ft+ÁFA értékben a dunakeszi BKM Orgonaépítő Kft.

A megújult hangszeren *Kerekes Sándor* orgonaművész, nagyvársányi kántor feleségével, *Kerekesné Mészöly Virág* oboaművésszel közösen mintegy félórás hangversenyt adott.